

GRAFZERK
VAN
ZUSTER MARGARETA VAN VLISSEGEM

Marc Goetinck.

De grafzerk van Zuster Margareta van Vlissegem, gestorven in 1311, "kelrewaerighe van den cloestere van Spaermaillien" (Sijsele), is een voorbeeld van middeleeuwse funeraire kunst.

In het zeer dynamische Heemkundig tijdschrift "Het Brugs Ommelan" (1984, nr. 2) schreef dhr. R. Van Belle een bijdrage die de geschiedenis van Sijsele aanbelangt. Het betreft de vier grafzerken (of wat ervan overbleef), afkomstig uit de voormalige Spermalieabdij.

Van deze vier behandelde grafzerken bleven er twee in de onmiddellijke omgeving bewaard, verwerkt in de herinneringskapel, gelegen langs de verbindingsweg van Sijsele naar Vivekapelle. Twee andere grafstenen, die naar Brugge werden overgebracht, getuigen van de bloei van deze abdij.

In het hierboven vermelde tijdschriftartikel worden deze beide bela grijke figuratieve zerken weergegeven naar wrijfselprenten die door de auteur zelf op voortreffelijke wijze werden vervaardigd. Door een technische fout werd de zerk van Zuster Margareta van Vlissenghem in spiegelbeeld afgedrukt.

Het opschrift: IIII.KALENDAS.LIVNII.OBIIT
 MARGARET.MONIALIS.DE.VLISSENGHEM
 IN.CARNATIONE.D(OMI)I.
 ANNO.D(OMI)NI.M.CCC.XI.ORATE.PRO.EA

kan als volgt vertaald worden: Op de vierde dag van de kalenden v juni overleed zuster Margareta van Vlissenghem in het jaar van de Menswording .M. In het jaar .M. 1311. Bid voor haar.

De vierde dag van de kalenden van juni stemt overeen met 2 juni.

Over zuster Margareta van Vlissenghem is bekend dat zij in 1303 'kelrewaerighe' van Spermalie was; hetgeen zoveel betekent als econome, verantwoordelijk voor het goede beheer van de (kelder)voorraden.

Op de grafsteen werd de figuur van Zuster Margareta sterk gestileerd weergegeven, systematisch, de beide handen in gebedshouding vlak tegen elkaar.

* * *

Een andere figuratieve grafzerk, eveneens afkomstig uit de abdij Spermalie te Sijsele, wordt tegenwoordig bewaard in het Gruuthusemuseum te Brugge. Het opschrift: Hier ligt zustre kateline ians d(ochtere) ... va(n)ghem cons(?...) in spaermalgien die starf int jaer M (verder niet ingevuld).

Het betreft een laatmiddeleeuwse grafsteen van omstreeks 1500. Doordat het randschrift gedeeltelijk beschadigd is - een tiental letters ontbreken zelfs volledig - hebben wij geen zekerheid omtrent haar familienaam. Een andere moeilijkheid doet zich voor wat betreft haar functie.

Volgens R. Van Belle staat er te lezen "consterin". Deze interpretatie lijkt ons minder waarschijnlijk, hoewel de eerste vier letters o.i. juist zijn.

De eerder slordige uitvoering van het letterschrift bemoeilijkt ten zeerste de lezing. Zo is het niet uit te maken of er eventueel ook gelezen kan worden: consiaire, consiane, constaire; of cousiane, coustaire, cousiaire? Zou Zuster Kateline wellicht kosteres, kosterin in Spermalie geweest zijn?

Hoe dan ook blijft deze grafsteen een interessant document voor de historiek van Spermalie en van Sijsele.

& & & &